

LAPINKÄVIJÄ

www.lapinkavijat.net

HSL N:o 124 3/2011

LAPINKÄVIJÄ

HELSINGIN SEUDUN LAPINKÄVIJÄT RY:N JÄSENLEHTI.

nro 124 3/11 1.9.2011

ILMESTYY NELJÄSTI VUODESSA:

helmikuun puolivälissä, toukokuun puolivälissä,
syyskuun alussa ja joulukuun alussa.

AINEISTO seuraavaan lehteen vastaavalle
toimittajalle 27.10.2011 mennessä.

ISSN 0788-625X

JÄSENMÄÄRÄ 25.4.2011, 799 henkilöä ja
lehden tilaajia 7

LEHDEN TOIMIKUNTA:

Taitto ja www vastaava: Sakari Palo

sakari.palo@welho.com

puh. 040 530 9578

Reijo Blomberg

Hannu Siitari

PUHEENJOHTAJA:

Kari Rautio, Riistatie 3 K, 02940 Espoo,

puh. 0400 443 507

kari@rautio.org

VARAPUHEENJOHTAJA: Saara Kostama,

Penttiläntie 1 H 56, 00740 Helsinki, puh.

040 840 0946, saara.kostama@gmail.com

SIHTEERI: Harry Smeds, Nummitie 18 A

02730 Espoo, puh. 050 357 0993

Harrysme@gmail.com

Sisältö:

Pääkirjoitus	s. 3
Toiminta	s. 4
Loma	s. 8
HSL:n sähköpostilista	s. 9
Karjakaivon toimintaohjeiden...	s. 9
Lakeasuo	s.10
Lasten kanssa Norjassa	s.11
Matkapäiväkirja Saarenmaalta	s.13

JÄSENREKISTERIN JA HSL-KOTISIVUJEN YLLÄPITÄJÄ

Myös osoitteenmuutokset.

Sakari Palo puh. 040 530 9578

sakari.palo@welho.com

TALOUDENHOITAJA: Hellin Saarelainen,
Siriuksenkuja 28 A 2, 01450 Vantaa, puh. 041
5164331, hellin@kolumbus.fi

JÄSENSIHTEERI: Saara Kostama, Penttiläntie
1 H 56, 00740 Helsinki, puh. 040 8400946 saara.
kostama@gmail.com

PANKKIYHTEYDET: Nordea, Hki, tilinro
214218-13842 IBAN FI18 2142 1800 0138 42
Viitenumerot: Karjakaivon käyttömaksut 1999,
välinevuokrat 123, Kukasmajan käyttömaksut 1025,
Goados-kodan käyttömaksut 1038.

KARJAKAIVON AVAIMEN

saat jäsenkorttia vastaan:

Puheenjohtaja Kari Rautiolta 0400 433507

jäsensihiteeri Saara Kostamalta 040 8400946

Minna Moritz 040 5866560, Janne Moritz 040

5772971, Kattilajärventie 4, 02820 Espoo

Avain on palautettava heti käytön jälkeen.

AVAIN LUOVUTETAAN VAIN HSL:N JÄSENELLE JÄSENKORTTIA NÄYTTÄMÄLLÄ.

PAINOPAIKKA: Offset Lindström Oy

Helsinki 2011 Puh. 503 1082

Kun metsä paloi Luukissa	s.17
Karjakaivon avain	s.19
Yhdistystiedote	s.20
Tietoaivi	s.21
Sarvekas	s.26
Millä keinoin Karjakaivolle	s.27
Millä keinoin Kukasjärvelle	s.27

PUUKIRJOITUS

Ajatellaanpa mitä kaikkea voi harrastaa. Esimerkiksi sydäntalvella, puunvetotalkoita Karjakaivolla. Innostus on korkealla, ahkioita viisi, joutuu odottamaan vuoroaan, meitä on niin monta. Tulee hyvä mieli, on saatu jotain aikaiseksi, yhteiseksi ja omaksi hyödyksi.

Edelleen talvella, hiihtoretki Nuuksiossa. Hiihdellään hiljalleen, porukalla. Se on pääasiassa sosiaalinen tapahtuma, mutta kyllä siinä kuntokin hieman nousee.

Keväällä esimerkiksi viikonloppuvaellus, vaikkapa Tammelaan. Tutustuttiin hienoon Portaan kylään oikein oppaan kanssa. Yövyttiin hirvimiesten laavulla. Patikoitiin Melkuttimen alueella. Yksin ei ehkä tule lähdettyä, mutta porukalla se on kaksin verroin mukavampaa.

Toukokuun Lapinkävijä lehti. Sitä tehdään pienemmässä porukassa, mutta sekin on harrastusta ja niin erilaista kuin edelliset. Nyt räplätään tietokonetta, ihmetellään miten se ohjelma oikein toimikaan. Lehteä tehdään neljä kertaa vuodessa ja aina sitä unohtaa osan taitto-ohjelman hienouksista, mutta se on hauskaa.

Sitten sahataan puita, pilkkotaan ja kannetaan saunaan. Haetaan vettä järvestä, lämmitetään sauna. Odotellaan kuinka monta saunojaa saapuu. On Karjakaivon keskiviikkosauna. Harrastusta jota ei kerrostaloasukas voi kotonaan tehdä.

Syksyllä porukat lähtee Lappiin vaellukselle, en pääse mukaan. Lähden yksin Itäkairaahan harrastamaan patikointia, sekin on hienoa olla kymmenen päivää yksin ja huomata oma pienuutensa.

Avaan tietokoneen, lisään muutaman jäsenen rekisteriin ja lähetän heille laskun. Jäsenrekisteri on ajan tasalla. Joulun maissa tulostellaan kaikille jäsenmaksu ja -kortti.

Harrastusta, harrastusta ja tässä on vain murto-osa kaikesta mitä voi harrastaa HELSINGIN SEUDUN LAPINKÄVIJÄ yhdistyksessä.

Sakari Palo

TOIMINTA**SYYSKUU****7.9.SIENIKURSSI PIRTTIMÄESSÄ**

Keskiviikkona klo 16.00 kokoonnutaan Pirttimäen kahviossa . Sienineuvoja Hanna Pikkarainen Uudenmaan Martoista tutustuttaa meidät niihin sienilajeihin joita on tarkoitus metsästä löytää. Opastuksen jälkeen teemme vielä sienten keruuretken lähimaastoon ja ennen kotiinlähtöä tarkastetaan kerätyt sienet jotta kotiin lähtisi vain syötäviä lajeja . Tilaisuuden kesto on enintään n .kolme tuntia ja maksaa 10euroa/ p h. Maksu peritään kahviossa. Mukaan mahtuu 20 henkilöä.

Tiedustelut ja ilmoittautuminen 24.8 mennessä Jorma Nurmi 040-7669093

**28.09. ke klo 18.00 - 20.00 KESKIVIIKKOSAUNA
KARJAKAIVOLLA**

Kesä on ohi, illat pimeitä, mutta saunaseura edelleen mukavaa. Kerrotaan tarinoita ja kuunnellaan jäsenten tekemistä matkoista. Otsalamppu on tarpeen ainakin kotimatalla. Yhteissaunasta peritään 1,-. Saunan lämmittää Kirsti Klemola, puh. 050 382 0375.

**VIIKONLOPPUVAELLUS 30.9-2.10
HELVETINJÄRVEN KANSALLISPUISTOON.**

Tämä retkikohde sijaitsee Ruovedellä Pirkanmaalla.Pinta-ala on 49,8 km2 ja on perustettu 1982.Tunnetuin nähtävyys on Helvetinkolu joka on alueen toinen rotkolaakoista.Toinen rotkolaako sijaitsee pohjoisempaan Helvetinkolusta ja sillä alueella sijaitsevat rotkojärvien jonot mm Iso Helvetinjärvi,Pitkä Helvetinjärvi,Luomajärvi ja Kovero.Alueella on useita päiväpatikointiin sopivia reittejä ja tarkoitus onkinpystyttää teltat yhteen paikkaan ja tehdä siitä päiväretkiä varusteena pikkureppu,pakattuna termarilla ja eväillä. Lastaa rinkaankin mukaan normaalit retkivarusteet ,saunakampeita ei tarvita.Matkan hinta on 50? henkilö. Matka alkaa Rautatietorilta 30.9 klo 16.00 tilausbussilla ja paluumatka pirkanmaalta alkaa klo 15.00.Helsingissä olemme n,klo 19.00.

Ilmoittautuminen ja tiedustelut 23.9 mennessä Jorma Nurmi 0407669093 tai jormao.nurmi@ppl.inet.fi

LOKAKUU**5.10. ke klo 17.30 KERHOILTA
HAAVEENA HALDI**

Pasilan pääkirjasto, rautatiehäisenkatu 8, sisäänkäynti Kelloilta 9:n puolelta Kirjailija Össi Nikula kertoo miten nelilapsinen (6-14-v.) partiolaisperhe yhdessä saksanpai-

menkoiran kanssa toteutti lasten ehdoilla joulupäivänä 1967 kahvipöydän äärellä syntyneen haaveensa nousta Suomen korkeimmalle tunturille Haldille. Miten matkaan varustauduttiin ja miten se eteni heinäkuussa 1968, sen saamme kuulla ja nähdä Össi Nikulalta. Tuosta 14 vuorokautta kestäneestä vaelluksesta on myös juuri ilmestynyt Össi Nikulan kirjoittaman kirja – Haaveena Haldi, jota voi ostaa kerhoillassamme 22€ hintaan. Uskon, että kuulemamme tulee olemaan nostalginen 60-luvun vaeltajille ja meille vähän myöhemmin vaellustaipaleille lähteneille hyvä muistutus henkisen vaellustason kehittämistä samalla kun hankimme yhä teknisimpiä retkivarusteita.

Vastuuhenkilö. Taina Tervahartiala, puh. 050 55 44 432

8.10. la klo 10.00 SYYSSIIVOUS KARJAKAIVOLLA

Kesän jälkeen ahkerassa käytössä ollut sauna ja tuvat tulevat putipuhtaiksi. Matot tampataan ja ikkunat pestään, jotta kynttilöiden valo kaamoksessa kajastuu myös ulos. Siivouksen jälkeen tarjotaan hernesoppaa ja puhtaan saunan leppoiset löylyt. Siivousvastuut jakaa Auli Martin, puh. 040 585 6138.

8.10. la. klo. 19.00. YÖSUUNNISTUS KARJAKAIVOLLA

Matka on noin 3km. Laitan rasteille pienet heijastimet helpottamaan rastien löytymistä. Selkeän sään vallitessa kuun valokin voi hieman helpottaa liikkumista öisessä metsässä. Tervetuloa “konkarit”, ja myöskin uudet osanottajat runsaslukuisena rasteille.

Niilo Koskenkorva puh.050 539 0182

15.10. la klo 10.00 PUUTALKOOT KARJAKAIVOLLA

Karjakaivon ympäristössä talkoilemme puupinojen tai muiden töiden kanssa. Talkoolaisille tarjotaan hernesoppaa ja sauna.

Talkoovastaavalta Harry Smedsiltä voi tiedustella samalla viikolla, pidetäänkö talkoot, puh.050 357 0993

26.10. ke klo 18.00 - 20.00 KESKIVIKKOSAUNA KARJAKAIVOLLA

Otsalamppujen valokiila johtaa keskiviikkosaunaan nauttimaan saunan lämmöstä kaamoksen hiljaisuudessa. Sauna on yhteissauna, josta peritään 1,- euro. Lämmitysvastuussa on Kalevi Koski, puh. 040 508 1626.

29.-30. 10 RETKEILYÄ PIMEÄSSÄ

Saatko telttasi pystyyn myös säkkipimeässä? Entä miten on yösuunnistuksen laita, löytyvätkö rastit tahi kämpät myös otsalampun valossa? Näitä taitoja ja ehkä muutakin harjoittelemme Nuuksion maastossa toivottavasti pimeänä lokakuun iltana. Mukaan tarvitset viikonlopun retkeilyvarusteet ja ruuat, oman teltan, otsalampun ja turvavarusteena pillin. Kokoontuminen Karjakaivon ylämajalle lauantaina 29.10 klo 13.30. Muista mainita ilmoittautumisen yhteydessä jos tarvitset opastusta Karjakaivolle.

Ilmoittautuminen 25.10. mennessä Risto Heinäselle, puh.050 3263994 tai sähköpostiin risto.heinanan@luukku.com tai Erkki Holopaiselle, puh.0400 502950 tai sähköpostiin erkki.holopainen@kolumbus.fi

MARRASKUU

TIISTAINA 8.11. klo 18-20.30 PIRKKOLAN UIMAHALLIN KERHOHUONE

Oletko koskaan nyrjäyttänyt nilkkaasi, miten se ensihoito menikään? Entä millaisen sidoksen saat väännettyä kolmessa minuutissa? Tule kuuntelemaan ja kokeilemaan käytännössä, miten nilkan, sormen tai polven teippaaminen onnistuu siten, että vaellus tai retki voi vielä jatkua eikä paikalle tarvitse kutsua heti Medi-Heliä. Meitä ohjaa, opastaa ja neuvoo kaupunginteatterin näyttelijöitäkin paikkaava ja huoltava osteopaatti ja kilpauimareiden hierojana toiminut Mikko Kavonius. Mikolta voi myös hankkia kunnan teippausvälineitä sekä harjoittelukäyttöön että tositoimiin. Koulutuksen pitopaikka vahvistuu vasta 31.8. mennessä, joten ilmoitathan mahdollisesta kiinnostuksestasi 30.10.2011 mennessä Fonsulle maria.fonsell@iki.fi tai tekstiviestitse: 040 7590988. Tilaisuudessa peritään 5 euron materiaalimaksu. Jos haluat hankkia itsellesi kunnan teippaustarpeita enemmänkin, ota käteistä mukaan.

26.11. la klo 14.00 - 16.00 LAUANTAISAUNA KARJAKAIVOLLA

Talvi tuo mukanaan lapinkävijöiden lauantaisaunat keskiviikkosaunojen sijaan. Tavataan tuttuja ja tutustutaan uusiin jäseniin. Yhteissaunamaksu on 1,- euro. Saunan lämmittäjänä Harry Smeds, puh. 050 357 0993.

JOULUKUU

2.12. pe klo 18.00 YHDISTYKSEN PIKKUJOULU **Käpylän Työväentalolla, Vipusentie 19.**

Vietämme pikkujoulua vanhan puutalon tunnelmassa ja kynttilöiden loisteessa, Nautimme hyvästä seurasta, maukkaasta ruoasta (ruokajuomat itse) ja pienestä ohjelmasta. Unohitamatta joulupukkiä, joten pikkupaketti mukaan. Pikkujoulu maksaa n. 30,- - 40.- euroa osanottajamäärästä riippuen.

Sitovat ilmoittautumiset 2.11. mennessä Ritva Puraselle puh. 040 840 0757 tai Kirsti Klemolalle puh 050 382 0375. Tervetuloa toivottaa ohjelmatoimikunta

6.12. klo 10.45 ITSENÄISYYPÄIVÄN KÄVELY

Itsenäisyyspäivän kävelyretki alkaa Solvallon alaparkkipaikalta klo 10.45 ja päättyy Karjakaivolle. Teemme noin kolmen tunnin lenkin maastossa leppoisaan tahtiin. Karjakaivolla on sauna lämpimänä retken jälkeen. Mukaan retkievää, saunakampeet, taskulamppu ja mielellään sauvat. Bussi 85 lähtee Espoon asemalta, laiturilla 322 klo 10.18 (tarkista aikataulut).

Vastuuhenkilö Harry Smeds, puh 050 357 0993, harrysme(at)gmail.com

10.12. la klo 10.00 ja 17.00 PUUTALKOOT JA **JOULU PUURO KARJAKAIVOLLA**

Karjakaivon ympäristössä tehdään puuhooltoon liittyviä toimia, jonka jälkeen on tarjolla hernesoppaa ja lämmin joulusauna.

Kello 17.00 aikaan tarjotaan ylämajalla kaikille yhdistyksen talkoolaisille jo perinteeksi muodostunut pitkään haudutettu joulupuuro manteleineen ja joulukahvit kakkuineen.

Talkootoimikunta ja Kirsti Klemola, puh. 050 382 0375.

VUOSI 2012

TAMMIKUU

28.01. la klo 18.00 - 20.00 LAUANTAISAUNA **KARJAKAIVOLLA**

HELMIKUU

25.02. la klo 18.00 - 20.00 LAUANTAISAUNA **KARJAKAIVOLLA**

LOMA

RUSKAVAELLUS SAARISELÄN ITÄOSASSA 10. – 17.9.2011

Aloitamme tämänvuotisen ruskavaelluksemme perinteiseen tapaan kokoontumalla Helsingin päärautatieasemalle perjantai-iltana 9.9. josta nousemme Rovaniemelle klo 19.26 lähtevään junaan. Rovaniemen asemalta matkaamme vuorobussilla Sodankylään, josta jatkamme tilauskuljetuksella Lokkaan, jossa ruokailemme. Lokasta meillä on jatkokuljetus Pihtijoen pohjoispuolelle. Leiriydymme kuivalle maalle ja seuraavana aamuna suuntaamme kohti Tahvontupaa. Aikomuksena on jättää suurin osa varusteista Tahvontuvalle ja tutustua Tahvontupa-Siulanruoktu-Hammaskuru-Vongoiva –alueeseen kevyellä retkeilyvarustuksella. Viikon päätteeksi saunomme, ruokailemme ja majoitumme Lokassa, josta palaamme Sodankylän kautta lauantaina Rovaniemelle. Helsinkiin saavumme sunnuntai-aamuna 18.9. klo 8.36. Matkan hinta on 380 euroa. Hintaan sisältyvät juna- ja bussimatkat, jatkokuljetukset sekä majoitus Lokassa. Ruokailut Lokassa maksetaan itse. Lisätiedot ja ilmoittautuminen Outi Ojanperä, puh. (0400) 807 778, outi.ojanpera@gmail.com tai Pentti Luhtala, puh. (050) 3045 130.

33. YLLÄKSEN HIIHTOVIIKKO 1.-8.4.2012

Paikkoja on varattu noin 50. Matkan hinta ei ole vielä selvillä, mutta viime kevään hintoihin (540 euroa aikuinen, 495 euroa VR:n seniorialennukseen oikeutettu) tulee pakollinen inflaatiokorotus. Hintaan sisältyy junamatkat makuupaikoin, bussikyydit, majoitus lomasuunnoinna pääosin 2-3 hengen huoneissa sekä aamiainen, ohjattu hiihtoretki, sauna ja päivällinen päivittäin alkaen tulopäivän päivällisestä ja päättyen lähtöpäivän aamiaiseen. Ilmoittautumisia ottaa vastaan Hannu Siitari sähköpostilla hannu.siitari@capgemini.com tai puhelimitse 040 570 7536.

PERUUTUSEHDOT

Ennakkomaksu on n. 25 % matkan arvioidusta hinnasta

Jos varaus peruutetaan:

- Viimeistään 28 vrk ennen matkan alkua, veloitetaan toimistokuluina 16 euroa/hlö
- Myöhemmin kuin 28 vrk, mutta viimeistään 14 vrk ennen lähtöä, veloitetaan ennakkomaksu
- Myöhemmin kuin 14 vrk, mutta viimeistään 48 tuntia ennen matkan alkua, veloitetaan 50 % matkan hinnasta
- Myöhemmin kuin 48 tuntia ennen lähtöä, on matkanjärjestäjällä oikeus pidättää koko matkan hinta.

Jos tilajalla on sairauden tai muun yleisten valmismatkaehtojen mukaisen pakottavan

syyn perusteella oikeus peruuttaa matka, on HSL:llä oikeus periä kohtuullinen korvaus matkasta yhdistykselle jo muodostuneista kustannuksista, kuten ennakkoon maksetuista palveluista, joista HSL ei saa maksun palautusta (esim. matkaliput, majoituspalvelut, myös osuudet yhteisistä tilausajoista ja majoituksista). Äkillinen matkalle lähdön este on todistettava lääkärintodistuksella tai muulla luotettavalla kirjallisella selvityksellä. **Kehotamme matkustajaa ottamaan matkavakuutuksen, johon sisältyy peruutusturvavakuutus.**

Lentolipun kirjoituksen jälkeen peritään peruutuksesta kuitenkin aina toimistokuluina 16 euroa/henkilö sekä lentoyhtiön HSL:ltä perimät kulut. Useimmissa tapauksissa lentolipuista ei saa palautusta lipunkirjoituksen jälkeen.

Helsingin Seudun Lapinkävijöillä on osanottajien vähyiden tai muun ennalta arvaamattoman syyn johdosta oikeus peruuttaa lomatilaisuus 14 vrk ennen ilmoitetun tilaisuuden alkamispäivää olematta velvollinen korvauksiin. Järjestäjän peruuttaessa tilaisuuden osanottomaksu palautetaan kokonaisuudessaan.

HSL:n SÄHKÖPOSTILISTA

Tervetuloa Helsingin Seudun Lapinkävijöiden sähköpostilistalle!

Sähköpostitse tiedottaminen täydentää tiedonjakelua Lapinkävijä-lehden ja HSL:n kotisivujen lisäksi. Listan jäsenille saa nopeasti tiedoksi mahdolliset muutokset ohjelmissa, täydennykset vaikkapa tapahtumapaikasta ja -aikatauluista ja muistutukset tulevista ohjelmista.

Jos sinulla on HSL:n tapahtumiin tai retkiin liittyvää tiedotettavaa, jota ei ole lehdessä tai internet-sivuilla, ota yhteyttä **sähköpostitiedottamista hoitavaan Sakari Paloon**, puh. 040 530 9578, sähköposti sakari.palo@welho.com.

Ilmoittaudu sähköpostilistan jäseneksi Sakari Palolle ja ole aina ajan tasalla tapahtumista! Listan tietoja ei käytetä muuhun kuin tällaiseen tiedottamiseen.

KARJAKAIVON TOIMINTAOHJEIDEN 10 KÄRJESSÄ

Karjakaivo on Helsingin Seudun Lapinkävijöiden retkeilytukikohta, jota

- 1 Ei voi varata yksityiseen käyttöön
- 2 Ota huomioon Karjakaivon muut kävijät (autiotupakäytäntö)
- 3 Noudata Karjakaivon toimintaohjeita, jotka ovat kämpän ohjekansiossa
- 4 Karjakaivolla ei saa esiintyä päihtyneenä
- 5 Sisällä ei saa tupakoida, lemmikkieläimiä ei saa tuoda sisälle
- 6 Tuo mukanasasi wc-paperit, trangian polttoaine ja kynttilät
- 7 Muista kirjoittaa nimesi kämppäkirjaan
- 8 Pidämme Karjakaivosta huolta talkootyönä, joten käytä puita säästäen
- 9 Tee vähintään se määrä puita seuraaville, mitä olet itse käyttänyt
- 10 Siivoa aina ennen lähtöäsi

Kuva: Sakari Palo

LAKEASUO

Lakeasuon alue kuuluu Espoon 550 juhluvuoden merkeissä perustettuihin suojelualueisiin.

Uudenmaan ELY-keskus on perustanut Espoon aloitteesta kaupungin omistamiin metsiin yhteensä 17 luonnonsuojelualuetta. Espoo päätti vuonna 2008 esittää juhluvuotensa kunniaksi suojelualueiden perustamista yhteensä 550 hehtaarin verran. Uudet alueet täydentävät olemassa olevaa suojelualueverkostoa muun muassa saaristossa ja Nuuksiossa. Kaikki suojelualueet ovat luonnonarvoiltaan merkittäviä metsiä ja ne turvaavat osaltaan Etelä-Suomen luonnon monimuotoisuutta. Alueet takaavat myös asukkaille hyvät virkistysmahdollisuudet tulevaisuudessa.

Lakeasuon metsä- ja suoalue sijaitsee Nuuksiossa, Solvallon urheilupuiston itäpuolella. Alueella on luonnontilaisia ja karuja kalliomänniköitä, vanhoja kangasmetsiä ja soita. Pinta-ala on yhteensä 31,6 hehtaaria. Suojelualueeseen kuuluu rämeiden reunustamaa avointa nevasuota, rehevää korpea

sekä luonnontilainen puro. Vanhan metsän tunnuslajeista alueella elää esimerkiksi riukukääpä. Soiden lajistoa ovat muun muassa tupasluikka, valkopiirtoheinä, kihokit ja karpalo. Lintulajeista alueella voi havaita muun muassa kulorastaan, varpushaukan ja viirupöllön.

Geologinen tutkimuskeskus on kartoittanut Lakeasuota ja sen raportissa aluetta kuvataan seuraavasti: Vedet laskevat eteläosasta Meerlammen ja Sikalaxin kautta etelään kohden Nuuksion Pitkäjärveä, joka laskee Mankinjokea pitkin etelään Espoonlahteen. Suota ympäröivät kallio- ja moreeniomaasto. Suon luoteisosan kalliossa on hiidenkirmu. Lakeasuon kokonaispinta-ala on 12 ha, yli metrin syvyisen alueen 9 ha ja syvempääkin turvekerrostumaa löytyy alueelta. Suolla on 830 metrin tutkimuslinjasto, tutkimuspisteitä on 15 ja tutkimuspistetiheys 12,5/10 ha.

Lakeasuon pohjoisosassa on tasapintainen metsäkeidas kun taas eteläosa on avoin keidassuo. Yleisimpiä suotyyppisiä ovat kal-

vakkaneva, lyhytkorsineva, isovarpu-räme, rahkaräme ja sararäme. Länsiosan luonnon-tilaisen piilopuron varrella on varsinaista korpea, metsäkortekorpea sekä ruoho- ja heinäkorpea. Puulajisuhteet ovat mänty 81 %, kuusi 11 % sekä koivu ja muut lehtipuut kumpikin 8 % . Paikoin on kelopuita. Suon pinnan rahkamättäiden korkeus on

20 cm. Suo on säilynyt täysin luonnon-tilaisena ja sopivana retkikohteena, jos haluaa tutustua Etelä-Suomessa yhä harvaksi

jääneisiin suokohteisiin.

Reijo Blomberg

Lähteet: Espoon juhlavuoden 550 kartoitus, Geologisen tutkimuskeskuksen kartoitus

LASTEN KANSSA NORJASSA

Viime kesän aikana tuli testattua minkälaista on tutustua Norjan tunturiluontoon lasten kanssa. Mukanamme oli lastenlapset 9 v ikäinen Otto ja 12 v Kalle. Norjan retkeilyjärjestö DNT eli Den Norske Turistforening

on julkaissut luettelon sellaisista tunturimajoista, jotka soveltuvat lasten kanssa retkeilyyn. Nämä ovat yleensä sellaisia tunturitupia, joihin pääsee autolla tai sitten majalle on suhteellisen lyhyt vaellusmatka.

Oman kokemuksen pohjalta päätimme tutustua Grimsdalhyttaan, Rondvassbyhyn ja Björnholliaan. Björnhollia jäi kuitenkin sivuun pienen ohjelmamuutoksen takia. Sensijaan yövyimme ensimmäisen päivän iltana Nordjordetissa. Nordjordet siksi, että ehdimme sinne sopivasti Tukholmasta yhden päivän aikana. Nordjordet on itsepalvelutupa Rörosin lähellä. Tupa sijaitsee maalaistalon pihapiirissa, joten avaimen saanti oli melko varmaa. DNT:n itsepalvelutuvat ovt lukittuja, emmekä olleet tilanneet tupien avaimia ennakoon. Muut tuvat olivat sensijaan palvelutupia, jotka avattiin juuri tulopäiväämme seuraavana päivänä. Monet palvelutuvat toimivat myös itsepalvelutupina silloin, kun kausi ei ole vielä alkanut.

Nordjordet oli mielenkiintoinen yllätys. Tupa on kunnostettu 1700 loppupuolen vanhasta seteristä. Tuvan tarkoituksena on ollut yhdistää reitit Alvdalin ja Femundsmaarkan välillä. Tupa toimii myös sopivasti lähtöpisteinä näille alueille.

Meillä oli kuitenkin tarkoitus lähteä retkeilemään Rondaneen, sillä vanhan kokemuksen mukaan maastot ovat sopivia lapsille. Vaik-

Kuva:Reijo Blomberg

ka Rondane sijaistsee pääosin 1000 metrin korkeudessa, niin alueella ei ole jäätiköitä, joten alkukesän eli kesäkuun puolenvälin jälkeen alueella ei ollut enää lunta. Tunturipurot virtasivat valtoimenaan ja talven jälkeen kaikkia siltoja purojen vuoksi ei ollut ehditty kunnostaa.

Grimsdalenissa tunturit ovat varsin helppokulkuisia ja ja tuvan ympäristössä oli pari luontopolkua, jotka kertoivat paikallisesta luonnosta ja toinen polku alueen kulttuurista. Peuran metsästys on ollut tyypillistä alueella ja siitä kertovat vanhat pyyntikuopat. Lapsille mielenkiintoista koettavaa on myös maanviljelys, jota harjoitetaan edelleen kesäaikaan alueella. Lehmät ja lampaat vaeltavat vapaina luonnossa, joten automatkakin sopivaan kohteeseen keskeytyy sopivasti, koska on odotettava lampaitten poistumista tieltä. Grimsdaleniin johtava tie on ns. puomitie, eli tien käyttäjän on maksettava tien alkupäässä käyttömaksu tienhoitokunnalle. Grimsdalenin tupa oli kunnostettu edellisenä kesänä, joten tuvan varustetasoa oli kohennettu suihkuhuoneilla ja suihkussa käynti sisältyi tuvan hintaan. Monessa tuvassa Norjassa peritään edelleen erillinen suihkumaksu.

Seuraava tunturikohteemme oli Rondvasbun tunturitupa, Tupa sijaitsee Ottan lähistöllä ja Ottasta tuvalle johtaa kimurainen vuoristotie. Rondvasbuhun ei pääse autolla, vaan parkkipailta on n. neljän kilometrin matka tuvalle. Rondvasbun lähistöllä on alueen korkeimmat huiput yli 2100 metri-set Rondslottet ja Högrundet. Tällä kertaa emme nousset huipuille, koska se olisi vaatinut koko päivän retken ylös ja alas. Sensijaan kiipeilimme lähistön pienemmilä tuntureilla ja ihailimme Rondvatnetin maisemia. Rondvatnet on vuonomainen järvi alueella. Rondvatnetilla on mahdollisuus myös kulkea veneellä järven toiseen päähän ja palata takaisin tuvalle lännen puolelta vuoren harjanteelta toiselle. Lapsille maasto on sopivan kevyttä, eikä vuorikiipeilijän taitoja vaadita. Nuorimmaisemme nautti

kuitenkin eniten pikku pulahduksista jääkylmään järviveteen ja Olli pollea kun muuttuvan asukkaat ihmettelivät suomalaista icemania.

Tarkoituksemme oli piipahtaa myös Björnholliassa, jonne olisi ollut n. neljän tunnin helpohko reitti. Äänestyksessä kuitenkin Geirnagerin vuonoon tutustuminen voitti, joten Björnholliaan vaellus jäi seuraavaan kertaan.

Kahden aikuisen (eläkeläisen) ja lapsen yöpyminen aamupaloiineen ja iltaruokailuineen maksoi n. 200 euroa, joten aivan halpaa vaeltaminen Norjassa tällä tapaa ei ole. Itsepalvelutuvalla sensijaan alle kaksitoista vuotialta lapsilta ei peritty majoitusmaksua, joten sopivalla reitinvalinnalla yöpymisten hinnat olisivat varsin kohtuulliset. Tosin tämä edellyttäisi avaimen hankintaa ja panttimaksun suorittamista etukäteen. Suomen ladun jäsenet yöpyvät DNT:n tuvilla jäsenhintaan ja jäsenhinta koskee myös ruokailua.

Lapsille Norjan maisemat ovat vaikuttavia. Korkeuserot ovat suuret, mutta päiväretket lähituntureille tarjoavat mukavan vaihtoehdon maisemien ja luonnon ihailuun. Alkukesä on sopivaa aikaa, koska majoilla on tällöin hiljaisempaa, kun varsinainen kausi ei ole käynnistynyt. Yövyimme tuvissa lähinnä ulkomaalaisvoimin, sillä norjalaisiakaan ei tuvilla vielä arkipäivinä ollut. DNT:n internet sivut tarjoavat sopivasti tietoa vaellusreiteistä ja hinnoista.

Reijo Blomberg

<http://www.turistforeningen.no/> ja <http://www.ut.no/>

SAARENMAA 25.-29.7.2011 MATKAPÄIVÄKIRJA

25.7. maanantai

Me olemme isän kanssa menossa Helsingin Seudun Lapin- kävijöiden järjestämälle viiden päivän seuramatkalle Saarenmaalle. Viideltä herätys ja 5:55 lähti 70V Rautatie-ntorille. Sieltä tilausbussilla Länsi-satamaan ja Nordlandia-laivalla lahden yli.

Matkalaiset ovat, kaikki muut paitsi me, senioreita. Laivalla torquimme kahvilan tuoleilla ja kulutimme aikaa. Aamupala oli klo 9:15. Tuhti meriaamiainen riittikin sitten päivälliseen asti.

Tallinnasta jatkoimme edelleen Virtsun satamaan jossa lauttaa odotellessa ostin pahan vaniljajäätelön ja isä jonkun leivonnaisen ja kahvin.

Lautta lähti mantereen puolelta Muhun saarelle. Kuivasten satamassa bussin kyytiin hyppäsi saarenmaalainen oppaamme Anneli. Hän on menevä ja kuvailee aina nähtävyydet "tosi tosi tosi kauniiksi ja ihanaksi".

Pysähdyimme nätille Koguvan kotiseutumuseolle. Talot olivat 1800-luvulla rakennettuja ja katot olivat paksua ja tiivistä järviruokoa. Siellä oli vanhoja tavaroita, kansallisasuja, kudottuja villasukkia jne. Alueella oli uudempi rakennus jossa oli hieno näyttely perinnevaatteista ja -kan-kaista. Muhun saaren väri on oranssi eikä muissakaan väreissä säästellä. Jatkoimme bussilla pitkää pengertietä Saarenmaalle.

Illalla saavuimme Spa Hotel Mereen ja saimme isän kanssa siistin huoneen. Huoneesta on näkymät Riianlahdelle, Piispanlinnaan, saaren muinaislegendaan perustuvalla Suur-Töllä ja Piret -patsaalle ja vierassatamaan. Olemme tyytyväisiä.

Nautimme buffet-päivällisen naapurihotelli Ruutlissa. Salaatit olivat taivaallisia! Oli suvisalaattia, punajuuri- ja vihersalaattia ja varmaan maailman parasta perunasalaattia.

Sitten lähdimme käppäilemään uimarannalle, joka on aivan Piispanlinnan kupeessa. Ihmiset pelasivat lentopalloa ja lapset leikkivät vedessä ja hiekassa. Ranta on matala ja pohja täynnä pehmeää ja mutaista sedimenttiä, mutakylpyjen raaka-ainetta. Vesi oli virkistävää, noin 25 asteista.

Kiersimme vielä hienon Piispanlinnan ympäri kulkevia puistoteitä pitkin ja samalla otimme paljon kuvia. Linnaa ympäröi leveä vallihauta jonka vesi oli rehevöitynyttä. Poikkesimme vielä hotelli Ruutlin uimahallissa joka oli kohtalainen porealtainen ja liukumäkineen.

Minä innostuin hotellimme spa- ja kylpylähoidoista joita on valtavasti ja ne ovat halpoja.

26.7. tiistai

Hyvin nukutun yön jälkeen menimme aamiaiselle, joka kävikin varsin tutuksi seuraavina aamuina. Kiersimme bussilla kaupunkia ja oppaalla oli paljon kerrottavaa tästä puutalokaupungista, jossa on harrastettu kylpylätoimintaa jo 1840-luvulta.

Seuraava kohde oli 1300-luvun Piispanlinna Annelin opastuksella. Linna oli täynnä eri ajoilta säilyneitä esineitä ja tietoa liittyen mm. Neuvostoliiton vallan aikaiseen Ees-tiin.

Lounaan nautimme Veski Trahterissa, Tuulimyllytavernassa.

Tämä jälkeen halukkaat saivat jäädä kaupungille ja me kaksi kuuluimme niihin. Opas saattoi meidät ydinkeskustaan. Isä ja minä käytiin Turisti-infossa joka on 1600-luvulla kivistä rakennettu ylimyshuvila ja raatihuone. Vastapäätä taloa on Turg eli Tori, johon me menimme oppaan suosituksesta. Siellä oli mm. villavaatteita, vihanneskoju, katajaisia keittiötarvikkeita ja kalatiski.

Torilta kävelimme Lossi-pääkatua hotellille ja matkalla poikkesimme muutamissa myymälöissä ostamatta mitään. Käväisimme myös vaatimattomassa ortodoksikirkossa.

Kirkon erikoisuus on alttarin edestä nouseva monilla ikkunoilla luonnonvaloa jakava kellotapuli.

Meillä matkalaisilla oli huilitauko kunnes illalla puoli kuudelta jatkoimme ohjelmaa. Tauolla minä olisin halunnut mennä Tiibetiläiseen hierontaan, mutta hotellilla ei ollut juuri siihen aikaan hoitoja. Päätimme siis lähteä uimaan. Isä oli jo nähnyt, mutta minäkin halusin nähdä hotelli Meren uima-altaan; se on matalakattoinen koristeeton tila, jossa on tummat seinät.

Näin ollen en edes kokeillut, vaan jatkoimme hotelli Ruutlin uimahallille jossa olimme eilenkin olleet.

Sitten olikin jo aika lähteä iltaretkelle Nasvan kylään. Kylässä menimme kalastajien tilausravintolaan, jossa söimme todella hyviä itse savustettuja kempeloita herkullisen kermaviilikastikkeen ja keittoperunoiden kera niin paljon kuin vain vatsa veti. Yhtenä juomana pöytään kannettiin omatekoista vaaleaa sahtia, josta isä ei kyllä innostunut. Koko ruokailun ajan meille oli soittamassa nainen haitaria.

Syötämme siirryimme kaikki ulos pihalle. Lauloimme haitarin säestyksellä mm. Saarenmaan valssin kahteen kertaan. Kävimme vielä kylän kaupassa täydentämässä varas-toja. ”Siwa” tekikin hyvän iltatilan.

27.7. keskiviikko

Lähtö taas kello yhdeksän. Kohde on Sörven niemimaa jossa käymme majakalla ja kierrämme muutenkin Länsi-Saarenmaata.

Opas kertoi aamulla bussissa vitsejä, esimerkiksi tämän:

”Joukko mummoja istui bussissa. Yksi mummoista tarjosi kuskille rusinapussin. Kuski kiitti ja söi rusinat. Sitten mummo tarjosi toisenkin pussin kuskille. Taas kuski kiitti ja söi rusinat.

Seitsemännen pussin syötyään kuskin oli pakko kysyä mummolta:

”Miksi te ostate niin paljon rusinoita, jos te ette syö niitä itse?”

Tähän mummot vastasivat:

”Mutta kun me niin tykkäämme siitä suklaakuoresta!”

Saavuimme niemen kapeimmalle kohdalle Tehumardiin, jossa saksalaiset ja venäläiset kävivät raivoisan yötaistelun lokakuussa 1944. Lähitaisteluissa kuoli yhteensä puolentuhatta sotilasta, suunnilleen saman verran molemmilta puolilta. Näimme paikan missä oli kaatuneille venäläisille hautausmaa ja korkea betoninen muistomerkki, joka kuvasi katkennutta miekanterää.

Sitten lähdimme Sörven majakalle. Se oli mustavalkoinen ja pitkä. Sisälle emme päässeet, vaan menimme rannalle jossa kaikki etsivät reikäkiviä. Opas kertoi, että kun katsoo kiven reiän läpi taivaalle ja toivoo, niin toive toteutuu aivan varmasti.

Rannalta matka jatkui Stebelin rannikko-tykkipatterin raunioille. Siellä oli mm. valtuulimylly, joka oli rakennettu vihollisen ilmatiedustelun hämäämiseksi. Paikalla oli myös tykinalusta ja jätikotiloita joista kaikki kiinnostuivat.

Pysähdyimme Ohessaaren rannalle jossa keräsimme fossiileita, ja niitä olikin paljon. Jatkoimme Jämäjan jossa vierailimme kauniilla, vehreällä hautausmaalla. Heti ensimmäiseksi portista tultuamme näimme hautamuistomerkin fasismien uhreille. Kiertelymme aikana matkan johtaja Pertti Salo keitti vaimonsa kanssa santsikahvit ja teevettä kaasukeittimellä. Opas oli käynyt aamulla hakemassa meille kasvis- ja lihapasteijat joita sitten tyytyväisinä mutustimme.

Kun kahvikattila oli tyhjä ja retkipöytä oli pakattu, jatkoimme bussilla Kihelkonnaan. Oppaamme kertoi että nimi tarkoittaa kihlakuntaa. Hän myös kertoi tarinoita Odalätsin nuoruudenlähteestä jonne olimme menossa. Parkkeerattuamme kävelimme lankuista tehtyä polkua pitkin nuoruudenlähteelle. Metsän keskellä oli lähde jonka yli kulki pieni silta. Vesi oli aivan kirkasta ja todella

kylmää! Kaikki täyttivät juomapullot ja mukit puhtaalla vedellä ja joivat, mutta kukaan ei ikävä kyllä nuorentunut kertomuksista huolimatta. Paikka oli lumoavan kaunis. Matkalla pysähdyimme valokuvaamaan hienoa puusta veistettyä bussipysäkkiä. Joku saarenmaalainen mies oli tehnyt sen ja veistänyt siihen kummallisia olioita.

Nyt hotellille saavuttuamme on vapaa-aikaa, joten menemme isän kanssa uimaan rannalle, jolla olimme ensimmäisenäkin päivänä uineet.

Nyt menemme ihan kohta syömään päivällistä taas hotelli Ruutliin. Minä ja isä lähdimme suoraan ravintolasta kaupungille. Kävelimme pitkään asumusten kujia ja pysähdyimme hetkeksi jonkun koulunpihan kiikkukeinuun istumaan. Talot ovat ydinkeskustan ulkopuolella aika ränsistyneitä ja jotkut huonokuntoisia.

Taivas alkoi tummentua ja tunsimmekin jo pieniä sadepisaroiita iholla. Käväisimme silti katsomassa miksi kaikki ihmiset menivät Piispanlinnaan juhlavissa vaatteissa.

Linnasta kuuluu hotellille asti aplodeja ja esiintyjän puhetta. Päätelimme että siellä esiintyy joku suosittu laulaja/stand-up koomikko. Toivottavasti katsomo oli katettu sillä me muut saimme nauttia ikkunoiden takaa mahtavasta ukkosmyrskystä taivaan halki kiitävine salamaniiskuineen.

28.7. torstai

Tänä ohjelma alkaa vasta kello 13. Minä ja isä mentiin aamupalan jälkeen noin kello 10 katsomaan Piispanlinnan pihalla olevia käsityöpajoja koska isä halusi nähdä yhden sepänpajan. Kaupungilla kävimme pienellä käsityötorilla, jossa oli huikeat kolme kojua ja meidän lisäksemme vain kaksi muuta ihmistä katsomassa tavaroita.

Poikkesimme yhdessä pääkadun talojen takana olevassa antiikkiliikkeessä, joka oli paras siihen asti käymämme.

Lopulta saavuimme päämääräämme eli

Sadhu (Pyhä askeetti)- nimiseen kahvilaan. Me olimme edellispäivänä katsomassa sitä sisältä ja se oli niin viihtyisän ja kauniin intialaisesti sisustettu, että halusimme käydä siellä uudelleen. Isä otti talon Sadhu-kahvin ja minä otin omenateen. Tee oli herkullista, niin herkullista että panin sen tuotenimen muistiin.

Oli ihanaa istua varjossa terassilla koska ukkosen jälkeen oli niin hiostavaa ja kävellessämme tuli hiki. Katosta roikkuu seiniksi kauniita, värikkäitä intialaisia kankaita. Lattialla oli kasveja ja iso pehmoitiikeri.

Kävelimme takaisin hotellille josta bussi lähti sovittuun aikaan, kuten aina.

Nyt päivän ensimmäinen kohde on käyty, eli Goodkaarman luomusaippuatila. Tilaa pyörittää nainen brittiläisen miehensä kanssa. Piha oli tilava ja hyvin hoidettu monine omenapuineen. Talon katto oli tehty vanhaan tapaan ruokosta, joka saattaa kestää käytössä 200 - 300 vuotta. Meille esiteltiin saippuan valmistusta ja tilan tuotteita. Sitten sai kierrellä puodissa, josta me ostimme isän kanssa kotiin tuliaisia yli 30 eurolla.

Jätimme Goodkaarman taaksemme ja nyt istumme bussissa seuraavana kohteenamme Panga Pank.

21 metriä korkea kalkkikivistä muodostunut merentörmä oli jyrkkä ja jylhä. Oppaamme mainitsi muutamista siellä tapahtuneista kuolema- ja itsemurhatapauksista.

Hän kertoi myös, että Saarenmaalla on säilynyt seitsemän keskiaikaista kirkkoa ja ne kaikki on rakennettu dolomiitista, kalkkikivistä eli Saarenmaan marmorista.

Kirkkoista hän kertoi sen takia koska seuraavaksi pysähdyimme Karjan Katariinan kirkolle. Se on Saarenmaan pienin, 1300-luvulta. Siellä on yksi erityinen asia. Sen alttaritaulussa on nimittäin reikä, joka on tullut venäläissotilaan luodista.

Kirkolta jatkoimme aivan lähellä olevalle Anglan tuulimyllykukulalle. Se on saaren ainoa vanhanajan myllytoimintaan riittävän

korkea kohta. Opas kertoi sen olevan saaren kuvatuin kohde. Siellä on viisi hienoa tuulimyllyä, joista yksi on hollantilaisyylinen sekä kolme vuolta ja puuhevosta. Tuulimyllyihin pääsi tutustumaan ihan sisällekin ja näkemään niiden jokaiset kerrokset.

Jatkoimme Kaalin kraatterijärvelle. Siellä on iso meteoriitin tekemä kuoppa ja itse asiassa Kaalin kunnassa on useampiakin pienempiä kraatereita. Järven pohja on aivan vihreä levästä ja paikka oli näkemisen arvoinen. Kraaterin lähellä on tammi jonka on istuttanut yhdessä Lennart Meri (itsenäisen Viron 1. presidentti) ja Tarja Halonen toukokuussa v. 2000.

Pistäydyimme myös kyläkoulussa, jossa myydään opettajien tärkätystä pitsistä tekemiä käsitöitä.

Päivälliseksi nautimme Kaali Trahterissa villisikaa joka oli mureaa ja hyvässä kastikkeessa. Jälkiruokana oli kamaa eli talkkunaa mustikoilla. Se oli niin hyvää, että vastapäinen kauppa menetti kamavarastonsa Suomen tuliaisiksi. Ravintolassa meille esiintyi kansantanssiryhmä ja he pysyivät pariin tanssiin yleisöäkin pöydistä. Minua ja isääkin pyydettiin tanssiin eikä voinut muuta kuin suostua ja mennä.

29.7. perjantai

Aamiaisen jälkeen kotiinpäin lähtö kello 9.30 ja suuntana Tallinna. Matkalla pysähdyimme syömään lounasta hotelliravintola Salzburgiin. Ruokasalissa oli täytettyjä eläimiä ja villieläinten (mm. gnu, antilooppi ja pahkasika) päitä Virosta ja Afrikasta. Me söimme kuitenkin broileria valkokastikkeella ja jälkkäriksi tiramisua.

Perillä Tallinnassa kuski parkkeerasi busin viinatukun eteen koska kaikki menivät sinne. Laiva lähti vasta klo 17, joten meillä oli aikaa isän kanssa mennä metsästämään sitä eilistä omenateetä. Valitettavasti emme kuitenkaan löytäneet sitä.

Laivassa me vain istuimme ja luimme, menimme katsomaan taikuriesitystä ja kävimme kaupassa.

Matka Saarenmaalle oli avartava ja muutenkin onnistunut ja hieno kokemus.

Kirjasi : Irene Mikkonen, 14 v.

Kuvasi : Teuvo Mikkonen

Kirjoittaja ihmettelemässä erikoista pysäkkikatosta Saarenmaalla.

KUN METSÄPALO RIEHUI LUUKISSA

seen valloilleen entisen lasimestari Tammelinin omistaman Vällskogin kartanon metsässä muutama sata syltä (syli on noin 1,8 m) Velskolan Pitkäjärven koilliskulmasta kallion vierestä. Paikka oli tuolloin vaikeiden tieyhteyksien takana Espoon ylängöllä, 23 km pohjoiseen Helsingistä länteen vievältä maantieltä. Maasto oli hyvin suotuisaa metsäpalon etenemiselle useita viikkoja jatkuneen kuivuuden ansiosta. Tuuli puhalsi lounaasta ja lisäksi metsää oli juuri hakattu, joten kuivia ok-

Metsäpalo sekä ylitti Kaitalammen että eteni sen pohjoispuolitse kesällä 1896

Kesäkuu 1896 oli ollut kuiva ja lämmin Etelä-Suomessa kuten useimmat kesä-kuut muinaikin vuosina. Kevät-työt oli tehty pelloilla, oraiden nousua tarkkailtiin, karja oli laitumilla metsissä. Odotettiin keskikesän suurta juhlaa, juhannusta.

Torstaina 18.6. klo 10 ap. havaittiin tulen pääs-

Kierlammen ja Hepolammen väliselle kannakselle tehty murros ei pysäyttänyt paloa

sia, puunhaaroja ja tuulenkaatoja riitti palon yltymiseksi.

Espoon kruununnimismies J. B. Stenberg saapui palopaikalle pian havaittuaan epäilyttävää savua nousevan taivaalle klo 1 iltapäivällä. Saapuessaan hän havaitsi että jo paljon lähikylien väkeä oli kokoontunut sammuttamaan raivoavaa metsäpaloa. Ponnistelut tulen saamiseksi aisoihin aloitettiin tarmokkaasti. Leveitä murroksia hakattiin, valleja tehtiin ja vastatulia sytytettiin. Tors-tain ja perjantain välisenä yönä onnistuivat eri pitäjistä koolle kutsutut miehet ja Esbo FBK rajoittamaan hiukan tulen etenemistä tuulen tyyntyessä. Luultiin että tulesta oli saatu työvoitto.

Perjantaina klo 10 ap. lounaistuuli kuitenkin taas yltyi ja tuli lähti etenemään kuivassa sammalikossa ja kallioryteiköissä. Tuli levisi yli murrosten, mutta edessä olevan Kaitalammen uskottiin muodostavan luonnollisen esteen tulelle. Mutta luulo oli turha, liekkimeri kiersi Kaitalammen pohjoispuolitse ja ylittipä koko Kaitalammen. Kekäleet lensivät länsirannalta yli 100 syltä leveän lammen poikki itärannalle. Etenemistä edesauttoi se, että molemmat rannat olivat metsäpeitteisiä. Sammuttajien ei auttanut muu kuin juosta pakoon. Kolme miestä oli menettää henkensä jäätyään saarroksiin, mutta he onnistuivat pakenemaan suolle, jossa he tosin vajosivat suohon. Heidän pelastamisensa onnistui kuitenkin suurin ponnisteluin. Yksi sivumurros esti onneksi tulen leviämisen Luukin kylään.

Nimismies Stenberg raportoi maaherralle, joka lähetti sotaväen auttamaan. Klo 12 perjantain ja lauantain välisenä yönä saapui 70 sotilasta Kaartin pataljoonasta luutnantti paroni von Ramsayn johdolla nopeutetulla marssilla ja klo 2 yöllä 80 sotilasta Uudenmaan pataljoonasta hiukan myöhässä, koska he olivat ottaneet reitikseen osittain väärän tien. Nyt oli sammutusväkeä jo lähes 300 miestä.

Perjantain palo oli raivonnut tilanomistaja Erikssonin omistaman Luukin rusthollin maalla, mutta lauantaina se eteni Lahnuksen kylään, jonka metsät omistivat Storgårdin rusthollin omistaja paroni af Forselles ja Harsin omistaja talollinen Juslin. Tulirintaman eteen sattui kolme lampea: Kierlampi, Hepolampi ja Hauklampi. Kierlammen ja Hepolammen väliselle kannakselle tehtiin usean sylen levyinen murros, mutta tuli eteni sen ja lampien ylitse jatkaen kohti Nurmijärven rajaa ja Klaukkalan metsiä. Sammutustyö jatkui koko lauantapäivän murrosten hakkuilla ja vastatulilla. 300 miehen työ palkittiin klo 5 ip. , kun voitiin varmuudella sanoa, että tulen etenemisestä ei ole enää vaaraa. Tuli pysähtyi noin kilometri ennen Nurmijärven rajaa tehtyyn leveään murrukseen.

Paloalueella oli 3 torppaa talousrakennuksineen, mutta ne onnistuttiin pelastamaan sinnikkäästi uurastaen. Yksi vanha, käytöstä poistunut mylly sen sijaan tuhoutui liekeissä.

Laitumilla metsäniityillä ollut karja onnistuttiin ajamaan tulen alta pois. Kaikkiaan paloalue oli noin 4 km pituudeltaan ja 2 – 3 km leveydeltään eli yli 800 tynnyrinalaa metsää (tynnyrinala on noin puoli hehtaaria). Puutavaramenetykset olivat huomattavat: Vällskogin metsässä paloi 100 syltä koivuhalkoja ja 600 kuutiotsyltä haapaa (syli on tilavuusmittana = 4 kuutiometriä). Haapapuut oli jo ehditty myydä ruotsalaiselle ostajalle ja odottivat vain laivausta. Luukin ja Lahnuksen kartanoiden metsässä paloi noin 1000 syltä tilanomistaja von Schantzille Helsingin pitäjämästä kuulunutta puutavaraa.

Mielenkiintoisena episodina on merkitty muistiin Nurmijärveltä sammutustöihin saapuneiden n. 10 miehen käytös. He eivät katsoneet olevansa velvollisia osallistumaan sammutukseen, koska palo raivosi vieraassa pitäjässä. Syynä olla tottelematta käskyjä ilmoitettiin myös että niitä ei annettu ”oman maan kielellä”.

Palon alkusyystä ei ole tietoa, mutta yleisesti oletettiin sen päässeen irti jonkun Velskolan Pitkäjärveltä palaavan kalamiehen varomat-
tomasta tupakoinnista.

Moni nykyaikana Luukin ulkoilualueen poluilla liikkuja ei varmastikaan tiedä mitään yli 100 vuotta sitten raivonneesta metsäpalosta eikä siitä enää näy havaittavia merkkejäkään. Vain jokin paikannimi saattaa paljastaa yhteyden tuohon tapahtumaan. Olisikohan Myllyjärven laskuojan varrella oleva Kvarnäkern muistona siitä myllystä, joka paloi metsäpalon yhteydessä. Edes kelottuneita, palokoroisia puita ei näy; ne eivät ole kaikai säilyneet tuolta ajalta. Mutta liikkuessasi Kaitalampi – Hauklampi – Lepsämänjoentie välillä lounaasta koilliseen olet taatusti tuon paloalueen sisällä. Paloalue lienee päättynyt johonkin Lepsämänjoentien paikoille, siinä metsäkäytävä katkeaa sopivasti peltolaikkuihin.

Nurmijärveläisen sammutusryhmän käytös saattoi johtua siitä että heidät (rengit) oli määrätty paikalle isäntiensä käskystä eikä helteessä työskentely ympäri vuorokauden ilman taukoja miellyttänyt. Tosin ihmetyt-

tää kun palon sammuttajien johtoryhmässä ei mainita Nurmijärven nimismiestä eikä ylipäätään ketään nurmijärveläistä, kuitenkin siellä oli Vihdin ja Helsingin pitäjän nimismiehet ja voi olettaa avunpyynnön tulleen Nurmijärvellekin. Kielirajakin oli lähellä olemassa, mutta kyllä Klaukkalassakin oli monia ruotsia puhuvia. Lähestyvä juhannuskin saattoi vaikuttaa asiaan, ei varmasti tuntunut mukavalta viettää kesikesän juhlaa hakisissa sammutushommissa naapuripitäjässä.

Pentti Lahdenvuo

Lähteitä:

Nya Pressen nr 26 Veckoupplagan Onsdagen den 24 juni 1896 sid 2

Hufvudstadsbladet 23.6.1896 nr 142 sid 2

Hämäläinen 23.6.1896 nro 50 sivu 2

KARJAKAIVON AVAIN

Jäsenille tarjotaan mahdollisuus saada Karjakaivon avain jatkuvaan omaan käyttöön 50 euron panttia vastaan.

Edellytyksenä on:

- jäsenyys on kestänyt vähintään kaksi vuotta ennen avainten luovutushetkeä.
- jäsen on maksanut yhdistyksen pankkitilille Nordea 214218-13842 avaimista 50 euron pantin. Viitenumero avaimista on 3573.

Merja Sallinen luovuttaa avaimen sekä pitää rekisteriä avainten saajista. Saadakseen avaimen jäsenen tulee osoittaa tositteella, että hän on maksanut panttisumman. Ennen panttisumman suorittamista ota yhteys Merja Salliseen, joka lähettää avaimen postitse sen jälkeen, kun raha on tullut tilille. Panttisumman saat takaisin, kun luovut avaimesta.

Hallitus pidättää kuitenkin oikeuden olla luovuttamatta avainta henkilölle erityisistä syistä.

Merja Sallinen, puh. 050 342 4682 ja sähköposti merja.sallinen@netti.fi

YHDISTYSTIEDOTE

Helsingin Seudun Lapinkävijät ry. perustettiin vuonna 1973 edistämään erityisesti Helsingin seudulla Lapin matkailua ja retkeilyä.

Jäsenyysmuodot

ovat varsinaiset jäsenet, nuoriso- ja kunniajäsenet.

Jäsenmaksut 2011

Varsinaiset jäsenet 15 euroa, nuorisojäsenet (alle 18 v.) 7,50 euroa

Jäsenlehti

Lapinkävijä, ilmestyy neljästi vuodessa, voi myös tilata hintaan 8 euroa/vuosikerta

Jäsenetuoritykset

Jäsenedut saa vain jäsenkortin esittämällä.

Retkiaitta 15 %, Forum Helsinki, Tammisto Vantaa, www.retkiaitta.fi

Partioaitta Oy 10 %, Helsinki keskusta ja Itäkeskus, Espoo Tapiola ja kauppakeskus Sello, Vantaa kauppakeskus Jumbo, Oulu ja Saariselkä, www.partioaitta.fi

Veljekset Halonen Oy:n retkeilyosasto 15 %, Helsinki Itäkeskus ja Espoo kauppakeskus Sello

Punnitse ja Säästä 10 % 15 euroa ylittävistä ostoksista, Helsinki Hämeentie 50, Fredrikinkatu 55, Itäkeskus

Kilpisjärven retkeilykeskus 10 % majoituksesta

Hotelli Hetan majatalo 10 % normaalihinnoista, 5 % alennushinnoista

Helsingin Matkailijayhdistyksen matkoille ja retkille jäsenhinnalla

Tarkemmat tiedot osoitteessa www.lapinkavijat.net ja Lapinkävijä-lehden vuoden ensimmäisessä numerossa.

Tukikohdat

Karjakaivon majat

Nuuksiossa pari kilometriä Solvallon urheilupuistolta. Ylämajassa on laverit viidelle, kamiinalämmitys ja kaksiliekinen kaasuhella. Alamajassa on laverit kolmelle, kamiinalämmitys, takka ja sauna. Sähköä ei ole, kynttilävalaistus, yleisessä käytössä oleva kaivo, laiturit ja käymälä. Karjakaivolla myös maksulomakkeita. Karjakaivoa *ei voi varata omaan käyttöön*. Avaimen hankinta- ja käyttömaksutiedot toisaalla lehdessä sekä osoitteessa www.lapinkavijat.net.

Kukasmaja Kittilän Kukasjärvellä.

Majoitustilaa lavereilla 10 hengelle, kamiina- ja takkaunilämmitys, uunillinen kaasuhella keittiössä. Ei sähköä, kynttilävalaistus. Käyttömaksut 7 euroa/hlö/vrk, lapset alle 16 v 4 euroa/vrk, koko majan vuokraus 35 euroa/vrk, 200 euroa/viikko. Lisämaksu ei-jäsenille 5 euron /hlö/vrk.

Goados-kota Kittilän Kukasjärvellä.

Majoitustilaa lavereilla 4 hengelle, kamiinalämmitys. Ei sähköä, kynttilä-valaistus. Käyttömaksut 5 euroa/hlö/vrk, lapset alle 16 v. 3 euroa/vrk, koko kodan vuokraus 15 euroa/vrk, 100 euroa/viikko.

Erillinen saunarakennus.

Varaukset: Uljas Pernu, puh. 488 821, 040 592 7278. Tarkemmat varaustiedot osoitteessa www.lapinkavijat.net ja Lapinkävijä-lehden vuoden ensimmäisessä numerossa.

Vuokravälineet

Vain yhdistyksen jäsenille. Tarkemmat tiedot osoitteessa www.lapinkavijat.net.

Tena Master 2, 2 h kupoliteltoja 2 kpl

Fjällräven Akka, 3 h tunnelitelta

Hilleberg Nammatj GT2, 2 h tunnelitelta

Hilleberg Akto, 1 h tunnelitelta

Trangia spriikeitin 2 kpl

Lapinkävijä-ahkio 2 kpl

Naali-ahkio

Savotan Paljakka-ahkio 2 kpl

Savotta 906-putkirinkka
 Savotta 1200-putkirinkka
 Haglöfs Victor 75+10 anatominen rinkka
 Fjällräven Fox 80+10 anatominen rinkka
 Vuokrausvastaava: Pekka Narinen, puh. 810 110 tai 040 500 1411

Toimikunnat

Jäsenrekisterin ja kotisivujen ylläpitäjä: tiedot sivulla 2

Koulutustoimikunta: vetäjä Risto Heinänen, puh. 050 326 3994

risto.heinanen@luukku.com. jäsenet Maria Fonsell, Risto Heinänen, Raija Hentman, Erkki Holopainen, Jorma Nurmi, Ari Saarinen, Aino Tuominen

Ohjelmatoimikunta: vetäjä Ritva Puranen, puh. 387 2101, 040 840 0757, jäsenet Kirsti

Klemola, Annu Koistinen, Eija Lempinen, Marja Luhtala, Aino Matikainen, Mauri Piippo, Taina Tervahartiala

Talkootoimikunta: vetäjä Kirsti Klemola, puh. 050 382 0375, jäsenet Juha Jahkola, Eija Lempinen, Auli Martin, Sakari Palo, Mauri Piippo, Jukka Severinkangas, Harry Smeds

Ulkoilutoimikunta: vetäjä Jorma Nurmi, puh. 040 766 9093, jormao.nurmi@pp1.inet.fi, jäsenet Pentti Luhtala, Outi Ojanperä, Jukka Severinkangas, Hannu Siitari, Harry Smeds

Karjakaivon majojen isäntä: Kalevi Koski, puh. 813 5460 ja 040 508 1626

Kukasjärven majojen isännät: Kalevi Koski ja Uljas Pernu, puh. 488 821 ja 040 592 7278

TIETOAIVI

Satakunassa on yhteinen retkeilyreitti Satakunta, joka oli yhteistyössä Pirkanmaan kanssa. Nyt reitti on muutettu Satakunta reitiksi. Reittiin voi tutustua pikaisesti esim. Otamussillalla Mouhijärvellä. Otamussillan lähistöllä on pienempiä reittejä kuten Tilan kierros, Salmin kierros ja lyhyt luontopolku. Otamussillalla on kesäisin kyläkahvila. Otamussilloissa on uimapaikka, veneiden laskupaikka, laavu ja nuotiopaikka. Alue on vaihtelevaa mäkimaastoa ja vuorten huipulta on korkeuseroa vesistöön n. 110 metriä. Otamussillalta vesistö jatkuu Mouhijärven kirkolle.

http://www.reitti.org/ar_reittisatakunta.shtml

Luolia eteläisessä Suomessa

Tuomo Kesäläisen kirja Varsinais-Suomen luolista herätti kiinnostuksen, miten on laita muualla Suomessa, varsinkin oman alueemme tilanne kiinnosti. Selasin netistä joitakin vaihtoehtoja. Tiesin, että Torholan luola Lohjalle on suurimpia luolia maassamme, mutta siihen tietoni päättyi. Oli siis aika perehtyä Googlen ihmeelliseen maailmaan, mutta hakusana luola toi toivottoman paljon vaihtoehtoja, joten oli tarkennettava hakua ja lähdeittävä etsimään tietoa eri kuntien pohjalta.

- Rakoluolat ovat syntyneet joko maanjäristysten tai mannerjään vaikutuksesta yleensä viimeisen jääkauden loppuvaiheessa tai sen jälkeen noin 8 000–12 000 vuotta sitten. Jääkauden loppu-vaiheessa mannerjää lohko kalliota, jolloin syntyi rakoluolia. Rakoluolat voivat olla useita kymmeniä metrejä pitkiä, kuten esimerkiksi 32 metriä pitkä Puumalan Tupavuoren luola ja niihin voi olla useita sisäänkäyntejä. Mannerjään sulaessa alas painunut kallioperä kohosi, jolloin maanjäristykset synnyttivät rakoluolia, kuten 35 m pitkä Korouoman tai Karhunpesäluola Rovaniemellä ja 31 m pitkä Otsavaaran luola Kemijärvellä.
- Lohkareluolat ovat usein mannerjään kuljettamien ja päällekkäin kasaamien lohkareiden väliin jääviä luolatiloja. Ne voivat olla useita kymmeniä metrejä pitkiä ja sokkeloisia. Samassa lohkareikossa voi olla useita eri luolia, kuten Puumalassa Rakokivessä.
- Rapautumisluolat ovat syntyneet joko preglasiaalisiin rapautumisvyöhykkeisiin tai rapautumisen tuloksena. Rapautumisluolat ovat yleisimpiä rapakivialueilla. Rapautuminen on pehmittänyt luolamaisen tai taskumaisen kallion osan, joka sitten jääkauden aikana tai sen jälkeen on tyhjentynyt irtonaisesta aineksesta mm. virtaavan veden vaikutuksesta, esimerkiksi 8 m pitkä

Pirunpesä Ylämaan Väkeväjärvellä. Harvinaiset rapautumisluolat ovat syntyneet pakkasrapautumisen tuloksena, kuten 5 m pitkä Juuttaantupa Kangasniemellä.

- Tafoniluolat ovat pulestaan silikaattikiivien onkaloita rapautumisen seurauksena. Ne ovat kemiallisen rapautumisen ja kemiallis-fysikaalisen rapautumisen ja eroosion tulosta. Tafonin pohja kohoaa yleensä peräosaa kohti. Suuaukon ollessa peräosaa alempana rapautuva aines pääsee valumaan ulos. Tafonien katto-osassa on yleisesti kennomaista, rapautumisen seurauksena syntynyttä rakennetta. Rapautuminen jatkuu edelleen. Suomesta on löydetty noin 300 tafonia 50 eri paikasta. Eniten tafoneja on Pohjois-Lapissa, Savossa sekä Hämeessä ja Pirkanmaalla. Suomen tunnetuin tafoni on Karhunpesäkivi Inarissa. Sen läpimitta on reilut kaksi metriä.
- Karstiluolat ovat syntyneet kalkkikiven liuotessa. Karstiluolat ovat Suomessa harvinaisia, mutta muualla maailmassa ne ovat yleisin luolatyyppi. Yleensä karstiluolat ovat syntyneet erityisesti nuoriin eloperäisiin kalkkikiviin tai kalkkipitoisiin liuskeisiin. Suomen kallioperästä tällaiset kivet puuttuvat. Suomen pisin, yli 100 metriä pitkä, karstiluola on Enontekiön Toskaljärvellä Kaledonidien vuorijonon alueella.
- Kideonkalot ovat syntyneet magman kiteytymisen tai hydrotermisten liuosten vaikutuksesta. Onkaloiden seinämille on kiteytynyt kidemuotoisia mineraaleja. Suurimmat Suomen tunnetut kideonkalot ovat Kornäsin kaivosalueella (30 m x 10 m x 2–3 m). Ne ovat veden täyttämiä. Kideonkaloita on myös rapakivialueilla ja Itä-Suomen kvartsiiteissa.

Kalliot ja kivikot nettisivu <http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=86059>

Brannin luola Ruotsinpyhtää

Ruotsinpyhtäläinen Erkki Markkanen muistaa lehmäpaimen Brannista liikkuneen aikoinaan tarinoita. Hän ei ole miestä tavannut. Markkanen arvelee, että miehen alkuperäinen nimi on ollut Jaakko Bränn. Siitä nimi on vuosikymmenten saatossa vääntynyt Branni-muotoon.

Jaakko Bränn käytti luolaa kesäasuntona. Talvet miehen oli pakko asustella muualla, ei siellä luolassa olisi talvea pärjännyt. Se ei ole mikään susiluola, vaan lohkarista syntynyt. Markkanen arvelee, että Brannin henkilökohtaisesti tavanneet ruukkilaiset ovat kaikki jo kuolleet, koska aikaa asumuksen käytöstä on vierähtänyt jo satakunta vuotta.

Loviisansanommat.net

Wgs La 60.51874 Lo 26.43774

Bombergers grottan

Sijaitsee Eskilomissa Liljendalissa. Luola on ollut rauhoitettu 20- luvulla ja kyläläiset ovat laittaneet opastusviitan tielle, opastusviittaa en kyllä havainnut. Luola on laaja ja jakaantuu kahteen haaraan. Luolalla on pituutta useampi metrejä. Luolan suuaukko on mitättömän näköinen metrin levyinen kolo noin kymmenen metrin päässä maantien reunasta. Vasta sisään meno paljastaa luolan laajuuden. Suuaukolta luola jatkuu kahteen suuntaan. Vasemmalle kääntyvä haara on vain viitisen metriä pitkä. Lampun valossa avautuva näkymä on kuitenkin komea. Luolan katosta roikkuu kaksi uhkaavan näköistä suurta lohkaretta, jotka ovat kuitenkin tukevasti paikoillaan.

Oikealle kääntyvä haara tarjoaa pitemmän matkan kallion sisään. Alkumatka on taitettava ryömien, mutta sen jälkeen luola laajenee joka suuntaan ja kulku muuttuu konttaamiseksi. Viitisen metriä luolan suuaukolta löytyy myös paikka, jossa voi oikoa selkäänsä seisomakorkeudessa. Sen jälkeen kulkijan joutuu jälleen nöyrytmään ja jatkamaan matkaa matalana.

Etelä-suomen sanomat Wgs La 60.60725 Lon 26.04461

Siuntion Grottberg

<http://kansalaisen.karttapaiikka.fikartanhaku osoitehaku.html?x=2507847&=6672236&srs=&text=luola&scale=16000&action=link&mode=&lang=FI>

Luola sijaitsee Siuntion kirkonkylän länsipuolella. Siuntion Grottbergetin kupeessa odottaa ulkoapäin hyvin vaatimaton, mutta sisälle mennessä vaikuttava kokemus. Kooltaan luola on 10 metriä pitkä, 4 metriä leveä ja 1,2 metriä korkea. Onkalo on on syntynyt graniitissa olevaan kideholviin vuoripaineen laukeamisen synnyttäneen rakoilun seurauksena. Luultavasti sitä on laajennettu jossain vaiheessa ihmisvoimin. Luolan kerrotaan olleen piilopaikkana isovihan aikana. Luolan suuaukko on huomaamaton ja katveessa, joten paikalle on syytä lähteä melko tarkkojen koordinaattien kanssa. Toki metsään tallautunut polku auttaa löytämään kohteen.

<http://laitamaila.blogspot.com/2010/05/grottberget.html>

Högbergetin luola, Kirkkonummi

Sijaitsee Gunnarsbyyssä, aivan Peuramaan virkistyskeskuksen läheisyydessä sen itäpuolella. Luola on erikoinen vaakasuora hiidenkirnu, jossa on pituutta kuutisen metriä. Luola ei ole täysin suljettu, vaan katossa on aukko, josta tulvii valoa. Seinämät hioutuneet veden vaikutuksesta sileiksi. Högbergetiltä on upeat maisemat, mutta luola ei sijaitse ylhäällä vuorella vaan alarinteellä. Läheiseltä ratsastustallilta johtaa ratsastuspolku koilliseen, jota seuraten on helppo löytää luolalle. Ratsastuspolulta johtaa vahvat polut luolan suuaukolle. Retkikartta fi on mekrkinnyt paikan luolaksi.

Vähä-Haukkalammen luola

Vähä-Haukkalampi on pieni suoneunainen lampi Haukkalammen luoteispuolella. Lampi sinänsä ei ole kovin erikoinen, mutta sen länsipuolella oleva kalliojyrkäne on kiinnostava. Kyseessä on sama jyrkän-neketju, jota ylittämään on Haukan-kierrokselle

rakennettu portaat. Vähä-Haukkalammen korkeus merenpinnasta on 62 metriä, kun jyrkänteen toisella puolella sijaitsevan Ahveniston korkeus on 91 metriä.

<http://www.kolumbus.fi/matti.gronroos/Galleries/Nuukio/Vahahaukkalampi.htm>

Luola voisi etsiä Kivenlahden Piilevien ohjeiden mukaan: Vähä- Haukkalammen lounaispuolen kalliorinteessä on komea luola. Jyrkänteessä on suorankulman-muotoinen syvennys, josta löytyy luolan suuaukon. Luolaan sisään pääseminen vaatii pientä kiipeilyä, mutta on vaivan arvoista. Noin kymmenen metriä pitkä luola on kuin kapea kuilu. Rohkeimmat ja kapeimmat voivat vielä yrittää tunkeutua kapeasta raosta seuraavaan solaan, josta ei kuitenkaan ole toista ulospääsytietä, vaikka ylhäällä taivas näkyy.

<http://www.kipi.fi/matsku/giba08-3.pdf>

Suolikkaan luola

Suolikkaan luolalle pääsy edellyttää suunnistustaitoa ja pientä vaellusta pois lähimmiltä teiltä. Suolikkaan ja Valkealammen välissä Suolikkaan rantarinteillä sijaitsevassa luolassa ovat tainneet jotkut yöpyä, vaikka

luola ei mahtavan kokoinen olekaan. Alue kuuluu nykyään kansallispuistoon, jossa yöpyminen on

sallittua vain merkityillä paikoilla.

<http://www.kipi.fi/matsku/giba08-3.pdf>

Pöksynhaaran luola

Jokaisen Nuukion-retkeilijän tulisi joskus käydä seudun hassuimman nimisellä järvelä, Pöksynhaaralla. Järven länsipäässä sijaitseva luola on vain jonkinlainen kalliolippa, mutta taukopaikaksi se sopii. Luola sijaitsee noin kymmenen metrin päässä rannasta.

<http://www.kipi.fi/matsku/giba08-3.pdf>

Hiidenpesän luola

Sorlammella Hiidenpesän luolaksi kutsuttu onkalo sijaitsee Sorlammen eteläkärjestä etelään

kulkevan luontopolun lähellä. Lohkareikon alle kätkeytyvälle luolalle on viitta luontopolulta. Kapean sisäänmenoaukon jälkeen luola hieman levenee, ja kerralla sisään mahtuu useampikin ihminen.

Wgs lat 60.25224 lo 24.61832

<http://www.kipi.fi/matsku/giba08-3.pdf>

Meerlammien luola

Karjakaivon ulkoilualueella sijaitseva luola piilottelee vain noin 50 metrin päässä Solvallon kuntoradasta. Meerlammien luoteispuolella rinteessä on kaunis kalliolippa, jonka alle mahtuu jopa kymmenkunta ihmistä. Tämä paikkahan on tuttu varmaan monelle Lapinkävijälle.

<http://www.kipi.fi/matsku/giba08-3.pdf>

Perälän jyrkänteet ja louhikot

Ruuhijärven länsipuolella, Ruuhijärventien pohjoispuolella komeat jyrkänteet putoavat alas purolaaksoon. Espoon ja Vihdin rajalla sijaitsevan sokkelon muodostavat kallioseinämä ja siitä irtoilleet suuret lohkarit. Lohkareiden alla on myös muutamia pieniä luolia. Jyrkänteelle pääsee helpoimmin poikkeamalla Ruuhijärventieltä vasemmalle puolelle polulle tien tehdessä jyrkkää mutkaa oikealle. Polunristeys löytyy noin 200 m ennen kuin tie saapuu Ruuhijärven rantaan

<http://www.kipi.fi/matsku/giba08-3.pdf>

Nuukio, Syvä Antias

Syvä-Antias -lammien jyrkillä rantakallioilla. Ei tarvita erikoisvarusteita mutta joutuu kiipeämään vähäsen. Korkeanpaikan-pelkoisia saattaa huimata, joten ole varovaisuutta tarvitaan! Jos et ole varma käsivoimistasi, älä yritä löytää kätköä yksin. Paikassa sijaitsevaa geokätköä ei kannata

etsiä talvella tai sadesäällä kun on liukasta, eikä pienten lasten kanssa muulloinkaan.

Wgs la 60.332733 lo 24.538750

Neperin luola

Suurin luola kehäkolmosen sisäpuolella löytyy Espoon Neppersistä. Pitkäjärven rannan tuntumassa kohoavan jyrkänteen eteläseinämissä on useita luolamaisia muodostelmia. Kunniakkaasta luonneh-dinnasta huolimatta luolaa ei voi suomalaisellakaan mittapuulla kuvailla muuta kuin pieneksi. Sen sijaan paikan yleinen näyttävyys ja sijainti lähellä tiheää asutusta tekevät siitä käymisen arvoisen. Paikka kärsii roskaantumisesta ja nuorison kalliomaa-lauksista.

Vihti, Rokokallion luolat

Rokokallio on Vihdin korkein kohta 156 mph. Vuoren rinteillä pitäisi myös sijaita useampia luolia, mutta karttaan niitä ei ole merkitty.

Vihdin keskustasta koilliseen Herra-kunnantielle 11 km vasemmalle Lustikullantie 700 m toinen vas. noin 400m pikku suon yli ja etelään kohti loivaa kalliorinnettä. Ylhäällä on iso tasanne, jossa kota ja nuotio paikka. Etelä rinteessä jyrkänteitä, rotkoja, luolia ja halkeamia, jyrkänteiden korkeus n.15m. Koordinaatit Wgs la 60.48966 lo 24.4768
<http://vihdinkalliot.nettisivu.org/rokokallio/>

Nurmijärven Pirunkellari

Pirunkellari sijaitsee Valkjärven Länsirannalla lähellä Hyypiänmäkeä, jossa on myös luolia.

Wgs la 60.40277 lo 24.70361

Nurmijärven pirunkallio

Wgs la 60.44407 ja lo 24.83855 Nurmijärven geologisen kartoituksen perusteella paikalla pitäisi olla pieni muutaman metrin pituinen luola. Kartasta tätä ei voi päätellä. Liittyiskö jollain tavalla Aleksis Kiven kertomukseen Impivuoren luolasta?

Nurmijärvi Lehtimäki

Wgs la 60.46047 ja lo 24.88709 Nurmijärven geologisessa selvityksessä kuva "Hiidenkivestä, joka kymmenen metrin kokoinen ja sen alla kymmenisen metriä pitkä läpikuljettava luola. Geologisessa selvityksessä ei ole kuitenkaan paikan koordinaatteja. Olisiko tämä jotenkin kuvaamassa Kiven kertomusta hiidenkivestä

Hyvinkää, Panakallio

Wgs la 60.60711 lo 24.85879

Loppi, Kaakkomäki

Lopen korkein kohta 183 m 60.740133 024.358150 Tarun mukaan piru yritti hävittää tältä mäeltä Lopen santa Pirjon kirkkon. Piru asui Kaakkovuoren luolassa

Nummi-Pusula Pirunkirkko

la 60.56686 E 24.04199

Artjärvi

Artjärven helvetinkolu on merkittävä luonnon nähtävyys. Kyseessä on muutaman kerrostalon kokoinen siirtolohkare, jonka reunoista yksi on lohjennut ja repsahtanut. Silmämääräisesti se on vähintäänkin saman kokoinen kuin Ruoveden Helvetinkolu, mutta alhaalta löytyy kaiken lisäksi luola ja luolia joissa on jäätä ympäri vuoden.

Ohessa paikan koordinaatit . Mäyrämäki Wgs la 60.73007 ja lo 26.22300, Artjärveltä löytyy myös Pirunkirkko, WGS la 60.80174 lo 26.15474, netistä ei löydy kuitenkaan tarkempia mainintoja millaisesta paikasta on kyse.

Myrskylä

Vähä-Helveti mainitaan vanhoissa asiakirjoissa. Paikka näkyy nykyäänkin Kirkkojärven Kaakkoisrannalla lahdekkeessa, mutta varsinaista luolan sijainita ei ole merkitty karttaan. Samoin mainitaan, että Nybrobergetin länsilaidalla olisi luola.

Raasepori, Pirunpesä

Wgs la 59.99346 lo 23.23287

Reijo Blomberg

Sarvekas

Annu Koistinen

sai kunniskirjan ja sarvensa kesäkauden avajaisissa.

"Ehkäpä tuleville sarvekaille" maistui avajaisten perinteinen lohisoppa.

Kuvat: Sakari Palo

MILLÄ KEINAIN KARJAKAIVOLLE?

Karjakaivolle kuljetaan Espoon sisäisen liikenteen bussilla 85 Espoon keskus – Nuuksionpää ja 85A Espoon keskus – Nuuksionpää – Kattila. Kattilaan asti ajaa osa vuoroista huhtikuun lopulta lokakuun alkuun. Talviaikana Kattilaan ei ole liikennettä. Kattilan lenkin poisjäänti syksyllä ja lisäys keväällä aiheuttaa minuuttimuutoksia. Kannattaa siis olla tarkkana aikataulun muuttuessa keväällä ja syksyllä.

Espoon keskuksessa lähtöpaikka on Espoontori aivan rautatieaseman vieressä. Nuuksiossa bussista jäädään pois Meerlampi-nimisellä pysäkillä kaksi pysäkkiä ennen Solvallon urheilupuistoa. Siitä matka jatkuu kävellen seuraavan mäen päälle, josta käännytään oikealle puomilla suljetulle tielle. Loppumatkaan tarvitaan kartta, jos reitti ei ole ennestään tuttu. Aikataulut löytyvät Espoon aikataulukirjasta ja YTV:n sivuilta osoitteesta www.hsl.fi.

MILLÄ KEINAIN KUKASJÄRVELLE?

Lumettomana aikana Kukasjärvelle kuljetaan Aakenuksen Pyhäjärven parkkipaikalta kävellen, polku sekä pitkokset noin 4 km

Tietä Pyhäjärvelle ei todennäköisesti pidetä auki talvella, sitä vastoin on sovittu, että Tulivuoripuiston parkkipaikka aurataan Äkäslompolo - Kittilä tien varrella. Siitä on sitten umpista jängän poikki Kukasjärvelle noin 4 km ja tällä välillä tarvitaan suunnistus- ja hiihtotaitoa.

Kolarin junalta voit matkustaa vuorobussilla Äkäslompoloon ja lyhyen jatkokuljetuksen taksilla hoitaa esim. Seppo Kultima, puh. 040 5481660.

Vuorobussiyhteys Kolari – Äkäslompolo - Kolari on jokaiselta junalta ja jokaiselle junalle. Matkustaessasi junalla Rovaniemelle ja sieltä bussilla Kittilään tai lentäen Kittilään jatkokuljetukseen on käytettävissä Kittilän taksi puh. 016 106441

LAPINKÄVIJÄ

HALUAN LIITTYÄ
HELSINGIN SEUDUN LAPINKÄVIJÖIHIN

ILMOITAN YHTEYSTIETONI

Nimi _____

Osoite _____

Puh. _____ E-mail _____

JÄSENMAKSUT:

Varsinainen jäsen 15 euroa
Nuorisojäsen (alle 18v.) 7.5 euroa
Lapinkävijä-lehti (suoratilaus) 8 euroa

OSOITTEEN MUUTOS:

**HELSINGIN SEUDUN
LAPINKÄVIJÄT**

JÄSENSIHTTEERI

Saara Kostama
Penttiläntie 1 H 56

00740 HELSINKI